

Rozhodně neexistuje důvod zřizovat na našem území jakoukoli stálou základnu cizích vojsk, včetně amerických!

- CZ24 News | 29. ledna 2020

ROZHOVOR „Generála Sulejmáního mně osobně není vůbec líto. Byl to terorista a s teroristy je třeba bojovat. Až neuvěřitelně hloupý a nezodpovědný je ovšem způsob provedení útoku na něj. Rozstřílet konvoj vysokého představitele státu, se kterým nejsme ve vyhlášeném konfliktu, na letišti třetí země, bez konzultace s vládou tohoto státu či třeba kýmkoli dalším,“ podivuje se předseda odborné komise Trikolóry pro obranu a bývalý vojenský pilot Jan Holek. Vyjadřuje se i k americké základně, evropské armádě, zrušení domobran, odvodu branců či BIS.

Alexandr Vondra na kongresu ODS prohlásil, že v Moravskoslezském kraji by mohla vzniknout základna americké armády, což by pomohlo ekonomické situaci tohoto kraje a bude to také znamenat přípravu na dobu, kdy díky zeleným plánům EU klesne těžba uhlí natolik, že se v tomto odvětví bude propouštět. Vondra v tom navíc vidí další záruku naší bezpečnosti. Je to dobrý nápad?

Rozhodně neexistuje důvod zřizovat na našem území jakoukoli stálou základnu cizích vojsk, včetně amerických. Ostatně, jde jen o jakýsi pokusný výstřel, který není založen na ničem jiném, než momentálním nápadu pana Vondry, jak sám přiznává. Chápu jeho inspiraci například v přesunu jednoho z operačních velitelství NATO do Brunssumu v Nizozemsku. K němu došlo po vystoupení Francie z vojenských struktur aliance a bylo motivováno právě ekonomickou pomocí regionu, ve kterém docházelo k uzavírání povrchových dolů. V případě Mošnova by ovšem nešlo o základnu alianční, nýbrž americkou. Ve světle toho je pak značně diskutabilní i argumentace pana Vondry ve smyslu jakéhosi prokazování odvahy přihlásit se k podpoře NATO. Vedle toho, v posledních desetiletích došlo i k výraznému posunu bezpečnostních akcentů Spojených států. Jejich pozornost sice stále míří do všech směrů, do Evropy ovšem zjevně dlouhodobě nejméně a z jejich strany tudíž není poptávka po vybudování další základny na tomto teritoriu. Nebo snad že by z dobré vůle skutečně zachraňovali ekonomickou situaci v regionu, o kterém většina Američanů ani neví, že existuje?

Je proto více než pravděpodobné, že výsledek by byl podobný jako v Polsku, které plánuje za výstavbu amerických kasáren vydat přes 2 miliony dolarů a mimo to se zavázalo k odběru amerického plynu a nákupu jejich vojenské techniky. Běžné (i u aliančních základen) jsou rovněž daňové úlevy či například zvýhodnění při nákupu energií a služeb. Je též nutno vzít v úvahu, že američtí vojáci většinou bydlí na základně, kde mají zabezpečený veškerý servis od stravování až po posilovny, školy, zdravotní péči a ostatní služby. Ekonomický přínos pro kraj proto zdaleka není takový, jak by se mohlo na první pohled zdát. Porovnání nákladů a zisků si lehce udělá každý sám. No, a nyní to nejdůležitější. Mnoho názorů konzervativce pana Vondry je mně blízkých. Zde ale střelil zcela vedle. Právě jako konzervativce jistě dobře ví, že první a nejdůležitější pomocnou ruku je třeba hledat na konci svého ramene. Ekonomicky i bezpečnostně. Proto bych u něj spíše čekal návrhy, jak se k situaci, která na severní Moravě ostatně vůbec není nová, postavit a lidem skutečně pomoci. A také k tomu, abychom namísto hledání bezpečnostních záruk tam, kde stejně nejsou, budovali ozbrojené a bezpečnostní složky schopné se do maximální míry postarat o ochranu suverenity, integrity a bezpečí naší země vlastními silami, bez cizích základen.

Navíc jak by asi podobný návrh přijali místní? Nedopadlo by to jako u radaru v Brdech?

Rovněž radar v Brdech byl daleko více politickou než odbornou vojenskou záležitostí. Přesto jistě dával z vojenského hlediska více logiky než jakási nikým nechtěná letecká základna. Proto jsem přesvědčen, že síla odpůrců by nyní byla přinejmenším stejná, avšak argumentační možnosti zastánců ještě menší než u zmíněného radaru. Stejně ale jde jen o testovací balónek, který nedoletí příliš daleko a je pouze důsledkem nepřítomnosti skutečných témat u příslušné politické strany.

Když už jsme u Američanů. Ti začátkem roku podnikli raketový útok, který zabil mimo jiných i iránského generála Sulejmáního. Byla tato akce oprávněná, nebo ještě více rozdmýchala vášně v tomto regionu?

Popravdě, generála Sulejmáního mně osobně není vůbec líto. Byl to terorista a s teroristy je třeba bojovat. Vedl válku a v té padl. Až neuvěřitelně hloupý a nezodpovědný je ovšem způsob provedení útoku na něj. Podobný vojenský útok jako uskutečnily Spojené státy lze jistě realizovat v otevřeném střetu. Například na velitele některé z nepřátelských skupin v Afghánistánu. Ovšem rozstřílet konvoj vysokého představitele státu, se kterým nejsme ve vyhlášeném konfliktu, na letišti třetí země, bez konzultace s vládou tohoto státu či třeba kýmkoli dalším? Za prvé tím otevřeli Pandořinu skříňku. Vždyť když mohou porušovat právo oni, proč ne kdokoli jiný? Za druhé tím situaci nijak nevylepšili, protože sice zničili symbol, ale vytvořili jiný, ještě silnější – mučedníka. Koneckonců, i proto nepřátelé států s chytrými tajnými službami umírají třeba na infarkt nebo při dopravní nehodě.

Pokud jde o bezpečnostní situaci v regionu i globálně, je zřejmé, že lépe již bylo. Podobně jako v Afghánistánu se veřejné mínění obrací proti spojencům, a zvláště Američanům, i na Blízkém východě. Hrůzné, tragické, odsouzeníhodné a neospravedlnitelné sestřelení civilního ukrajinského letadla republikánskými gardami jistě nedovolí Íránu po nějakou dobu uskutečnit větší akci, která by měla potenciál ještě více proti nim obrátit veřejné mínění, případně popudit jejich spojence. Jsem ovšem přesvědčen, že jde jen o odklad a hlavní údery teprve přijdou.

Diskutuje se také o tom, kdo má největší podíl na tomto americkém rozhodnutí. Jde o neokonzervativní jestřáby, dost podobné těm, kteří prosadili americkou invazi do Iráku v roce 2003?

Každý, kdo alespoň trošičku nahlédl do bezpečnostních rozhodovacích procesů, ví, že podobná rozhodnutí se nedělají v jednom okamžiku. Byť se to snažila některá liberální média podsouvat, jistě nešlo o náhlé rozhodnutí prezidenta Trumpa. Navíc, jeho voliči očekávají spíše splnění slibů o ukončení či podstatném snížení vojenské angažovanosti USA v zahraničí. Eskalace situace v oblasti Blízkého východu by mu v blížících se volbách jistě příliš nepomohla. Tím spíše, že tento krok byl (mimořádně) tak hlasitě oceňován především opačným pólem politického spektra, levicovými liberály. Útok na Sulejmáního byl zcela očividně v souladu se strategií prosazovanou neokonzervativní částí americké administrativy. Ta má v charakteristice bezohledné vymáhání svých zájmů, spoléhání na sílu a ignorování mezinárodního práva. Tak destabilizovala nejen Vámi zmiňovaný Írák, ale i celou oblast Středního a Blízkého východu a severní Afriky. Tedy ano, s pravděpodobností hraničící s jistotou se lze domnívat, že jde o práci ‚jestřábích‘ neokonzervativců dobře zakopaných ve státní administrativě.

Je vhodné, aby nyní v této oblasti - konkrétně v Iráku - působili naši vojáci?

Vojáci jsou vojáci a musí být na podobné situace připraveni. Je přece nesmysl, aby při prvním zhoršení bezpečnostní situace brali nohy na ramena. Konkrétní chvíle, kdy je riziko působení v daném místě již nepřijatelně vysoké, je otázkou vyhodnocení především zpravodajských informací příslušnými důstojníky. V tomto směru mám, na základě vlastní dlouhé zkušenosti, naprostou důvěru

především v současného náčelníka Generálního štábu generála Opatu a v jeho rozhodnutí.

Jak je na tom podle vás dnes NATO? Podle francouzského prezidenta Macrona ne moc dobře a navrhuje vytvoření evropské armády. Co si o tom myslíte?

Svůj názor jsem již poměrně podrobně vyjádřil v blogu na iDnes a tématu se budu věnovat i v budoucnu.

NATO již nejméně 20 let hovoří o nutnosti redefinovat svůj účel a úkoly. Zatím reformy spočívaly především v restrukturalizaci organizační struktury jeho velitelství a úřadů. Na politické úrovni ovšem nedošlo v podstatě k žádnému posunu a nepřátelé jsou hledáni metodami a na místech, kde před čtvrt stoletím. Souhlasíme tedy s tím, že reforma aliance je nezbytná a chceme se na ní podílet. Zároveň jsme přesvědčeni, že kolektivní obrana v rámci NATO je a zůstane jedním ze základních pilířů naší bezpečnosti.

Něco zcela a naprosto odlišného je ovšem idea případného budování armády Evropské unie. Zde jde o nesmyslnou a především nesmírně, skutečně nesmírně nebezpečnou myšlenku. Stručně řečeno, jsou v podstatě dvě možnosti vytvoření evropských vojenských sborů. Buď by byly vyčleňovány deklarované síly ve prospěch při krizi ,ad hoc' sestavovaných jednotek. Pak bychom zajisté nevytvořili nic akceschopnějšího, než je současná aliance. Naopak ještě více bychom schopnosti NATO rozměnili a zmenšili. Ostatně, odstrašující zkušenost již máme s tvorbou takzvaných EU Battle Groups. Druhou možností je vytvoření jakési evropské armády paralelní s armádami národními a podléhající rozhodování orgánů Evropské unie. To snad ovšem nechce nikdo rozumný. Vezměme v úvahu, v jak velkém procentu případů se názory či rozhodnutí těchto orgánů, či dokonce přímo bruselské administrativy, rozcházejí s našimi národními postoji a zájmy. Jistě nechceme financovat další moloch, na který nebudeme mít v podstatě žádný zásadní vliv.

Nebezpečí totiž spočívá především ve snaze Unie zrušit i poslední zbytky práva veta v zahraničněpolitických a bezpečnostních otázkách a tím i suverenity národních států. Představte si rozhodování o vyslání ,evropských' vojáků realizované formou většinového hlasování. Schválně, kolikrát bychom si prosadili své my a kolikrát taková Francie? A mimochodem, proč asi takovou myšlenku prosazuje právě francouzský prezident?

Stručně, vytvoření evropské armády by bezpečnostně vůbec nic nevyřešilo a vedlo by k naprosté ztrátě zbytků suverenity našeho státu.

Zrušení domobrany nedává smysl, píšete ve svém blogu. Proč?

To vysvětluji právě ve zmíněném článku, tedy na něj navážu a pouze jej krátce doplním. Jednak, domobrany byly vždy důležitým článkem v systému plánování zvládnutí krizových situací. Dále, žádný úřad, orgán činný v trestním řízení, ani nikdo jiný nezjistil dosud u kteréhokoli ze spolků a sdružení, jež v současné době vyvíjí na našem území aktivitu a označují se za domobrany, žádný prohřešek proti stávajícímu právu. Nic podobného není uvedeno ani v tak často zmiňované zprávě BIS. Pokud by k porušení zákona došlo, jistě by musely příslušné složky již dávno konat. Zákony na to máme již dnes. Občanský zákoník zakazuje zakládání spolků za účelem podpory násilí či řízení orgánu státní moci a jednoznačně zakazuje založení skupiny ozbrojené. Máme trestný čin nedovoleného ozbrojování, prisvojení si pravomoci úřadu, účasti na organizované skupině a tak dále.

Oproti nim návrh zákona nic nového nepřináší, ozbrojeným skupinám se věnuje jedním, v poslaneckém návrhu dvěma, paragrafy. Důvodová zpráva k návrhu ministra Hamáčka pak výslovně uvádí, že předloha je zaměřena právě proti domobranám.

Poslanecký návrh zákona se liší od toho ministerského jen přidáním paragrafu 3, který definuje ozbrojené skupiny, a jiným zněním důvodové zprávy. Vážím si této iniciativy poslanců i příspěví všech spolků odborných i laických, ale v podstatě jde toliko o snahu o korekci zcela zbytečného zákona. Navíc, bohužel samotné vymezení uvedené ve zmíněném paragrafu je natolik vágní, že při troše zlé vůle je možno jej velmi snadno zneužít bez ohledu na poslaneckou důvodovou zprávu. Nechci ani domyslet, jak by byl zákon aplikován, pokud by se příslušným ministrem či premiérem stal někdo se skutečně levicově liberálním myšlením!

A ještě jedna poznámka. Návrh zákona hovoří o tom, že založení ozbrojené skupiny by bylo trestáno nikoli jako trestný čin, ale pouze jako přestupek s možnou sankcí do výše 200000 korun. Nikdo přece nemůže myslet vážně, že by taková pokuta odstrašila extrémisty, teroristy, nebo jak pan poslanec Kobza tak emotivně zmiňoval, džihádisty. Ti se nebojí dlouholetých, doživotních ani hrdelních trestů a většinou jsou financováni ze zahraničí zdroji, které často přesahují naši představivost. Takže jde jen o zcela zbytečný zákon s velkým potenciálem šikany našich občanů.

Objevují se návrhy na obnovení odvodu branců. To vám smysl dává?

Ne. Za současného stavu věci rozhodně ne. Myšlenka zavedení odvodů byla motivována snahou získat alespoň částečný přehled o počtu a schopnostech případných branců. V souladu s branným zákonem podléhá v současné době branné povinnosti každý z nás, kdož je starší 18 let a tato povinnost mu nezankla podle paragrafu 7 uvedeného zákona. Tedy většina našich občanů. Příslušné úřady, krajská vojenská velitelství, ovšem vlastně vůbec nemají přehled, s kolika a jakými branci mohou počítat. Fakticky neexistuje žádná ohlašovací povinnost samosprávy s ohledem na stěhování osob, neznáme aktuální zdravotní stav potenciálních branců, nevíme, kolik jich odmítne službu z důvodů, které umožňuje zákon a tak bychom mohli pokračovat dále.

A teď si představte, že nařídíme odvody. Mladí, kteří dosáhnou stanoveného věku, se k nim dostaví. Ověříme si jejich zdraví, schopnosti, bydliště, zkrátka vše, co potřebujeme... a za čtvrt roku valná část z toho nebude platit a my zase nebudeme vědět nic. Odvody by přirozeně smysl měly, jenže pouze jako součást systému, nikoli jako izolovaný výkřik do tmy.

V jednom svém blogu jste se rozepsal o BIS. Napsal jste, že patříte k těm 47 procentům lidí, kteří jí důvěřují. Proč je ovšem tak velký počet nedůvěřivých?

Odpověď je z mého pohledu velmi snadná. Nejen že si myslím, já vím, že běžní příslušníci BIS, analytici, operátoři i ostatní jsou odborně na výši, oddaní službě i naší vlasti. Snaží se odvádět, a většinou skutečně také odvádějí, dobrou až výbornou práci. Problém je v interpretaci výsledků jejich činnosti. Ty se samozřejmě dostávají na stůl odpovědných příjemců nikoli v surovém stavu, ale jako zprávy upravované a schvalované příslušnými vedoucími pracovníky.

A zde je, podle mého názoru, zakopaný pes. Špatné totiž je, pokud úředník, zvláště v tak vysoké pozici jako je ředitel BIS, začne zjevně více než odbornou práci dělat politiku. Bohužel jsme podobné politikaření viděli i u jiných představitelů státních úřadů, a to nemůže nikdy vést k ničemu jinému, než k devalvaci práce celé instituce. A tak se nikdo nemůže divit, že výsledek veřejnost následně zhodnotí nedůvěrou...